

משולחן שלמה

עיונים ופנינים בפרשה משיעוריו של

הגאון הינוקא
רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

גליון
192

פרשת פנחס

עתיד ליתן שלום

היו השבטים מבזים אותו ורצו לנדותו, כמובא במסכת סנהדרין (בדף פב ע"ב) שאמרו ראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל, בא הכתוב ויחסו פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, ואמר לו הקב"ה למשה הקדם לו שלום, שנאמר 'לכן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום', וראויה כפרה זו שתהא מכפרת והולכת לעולם. היינו שהעיד עליו הקב"ה שאדרבה על ידי הפירוד שעשה עם הרשעים הביא אחדות ושלום בעולם, וכן הוא לדורות, שהאחדות עם הרשעים מביא פירוד, וכל זמן שלא בא אליהו אי אפשר להיות השלום בשלימות. וכמו שביאר הדברי יואל עוד בקונטרס חידושי תורה (פ' בלק, עמוד מח) שתכלית השלום היא לעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, שלכך יבוא אליהו קודם ביאת משיח להשיב לב ישראל לאביהם שבשמים, ומתוך שלום זה יבשר לישראל הגאולה.

עושה משפט מבקש אמונה

כי סיבת הגלות וחורבן הבית היה מפני שלא היה מי שידרוש לעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, כמו שכתב השל"ה (שם בפ' פנחס, תו"א ז) שעל זה הוכיח ה' אז את ישראל "שוטטו בחוצות ירושלים וראו נא ודעו... אם יש עושה משפט מבקש אמונה ואסלח לה" (ירמיה ה, א), שעל אף שהיו כמה נביאים וחסידים בישראל, לא היה איש אמונה שיעשה מעשה ברבים להוכיחם ולהשיבם מעון, וכן אמר רב עמרם בריה דרבי שמעון בר אבא בשם אביו בשם רבי חנינא במסכת שבת (בדף קט"ז ע"ב) שלא חרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה, אבל פנחס הוא אליהו הנה תורת אמת בפיהו, שנותן שלום בישראל מתוך שמשיב תחילה חמת ה' מעמו ועושה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, ולכן הוא שיבשר הגאולה.

רגלי מבשר משמיע שלום

והוא סמיכות המאמרים בדברים רבה (ה, טו) שאמרו שחביב הוא השלום שנתנו הקב"ה לפנחס בשכרו, שנאמר 'הנני נותן לו את בריתי שלום'. דבר אחר, גדול השלום שאין הקב"ה מבשר את ירושלים שהיו נגאלים אלא בשלום, שנאמר (ישעיה נב, ז) "מה נאוו על ההרים רגלי מבשר, משמיע שלום, מבשר טוב, משמיע ישועה, אומר לציון מלך אלהיך". והוא כמו שאמרו בפסיקתא רבתי (פיסקא לה) שבשעה שגואל הקב"ה את ישראל, שלשה ימים קודם שיבוא משיח בא אליהו ועומד על הרי ישראל ובוכה ומספיד עליהם ואומר, הרי ארץ ישראל עד מתי אתם עומדים בחורב צייה ושממה, וקולו נשמע מסוף העולם ועד סופו, ואחר כך אומר להם בא שלום לעולם, שנאמר (נחום ב, א) "הנה על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום", כיון ששמעו רשעים, הם שמחים כולם ואומרים זה לזה בא שלום לנו, ביום השני בא ועומד על הרי ישראל ואומר טובה באתה לעולם, שנאמר 'מה נאוו על ההרים רגלי מבשר, משמיע שלום, מבשר טוב', ביום השלישי בא ואומר באתה ישועה לעולם שנאמר 'משמיע ישועה',

לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום (כה, יב). ביאר בתרגום יונתן שציוה הקב"ה למשה לאמר לפנחס בשבועה שיגזור לו הקב"ה משמו את ברית השלום שלו, ויעשהו מלאך חי ויחיה לעולם לבשר הגאולה בסוף הימים. והוא כמובא בילקוט שמעוני (ריש פ' פנחס ברמז תשעא) ממדרש ילמדנו, שאמר רבי שמעון בן לקיש שפינחס הוא אליהו, ואמר לו הקב"ה, אתה נתת שלום בין ישראל ובניני בעולם הזה, אף לעתיד לבוא אתה הוא שעתידי ליתן שלום ביני לבין בני, שנאמר (במלאכי ג, כג-כד) "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם".

לכן אמור

ובספר דמשק אליעזר (הקדמון, ריש פ' פנחס) רמז זאת במה שב' פעמים נשנו בכתובים הלשון 'לכן אמור', כאן גבי פנחס, ובריש פ' וארא (שמות ו, ו) בכשורת גאולת מצרים שציוה ה' למשה "לכן אמור לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והצלתי אתכם מעבודתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים", לרמז שפנחס הוא אליהו עתיד לבוא לבני ישראל לעשות שלום, ויבשר ולישראל את בשורת הגאולה בד' לשונותיה 'הוצאתי' 'הצלתי' 'וגאלתי' 'ולקחתני'. ונרמז הדבר בשמו 'פינחס' כפי שכתבתו התורה מלא י', העולה כמנין ד' פעמים 'אליהו', לרמז שיבשר בד' לשונות הגאולה ויגאלנו גאולה רביעית מגלות אדום. ועוד הביא מפענח רזא (ריש פ' פנחס) ש'פינחס' עולה כמנין 'נחמו נחמו', לרמז שיבוא לנחם לישראל מגלותם ולבשר להם הגאולה.

קנא קנאתי

ומה שזכה להיות מבשר הגאולה וליתן השלום היה בזכות קנאתו לה' על מעשה זמרי, שהרי כל עיקר הרמז לכך שפינחס הוא אליהו נלמד מקנאתו זו, כמו שכתב רש"י במסכת בבא מציעא (בדף קיד ע"ב בד"ה לאו כהן) שלמדו זאת בגזירה שוה ממה שנאמר בפינחס "בקנאו את קנאתי" (במדבר כה, יא), וכן אמר אליהו (במלכים א' יט, ט) "קנא קנאתי". וכמו שרמז זאת השל"ה (בפ' פנחס, תו"א ו) בלשון הכתוב בהבטחה לפינחס "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאליהו ויכפר על בני ישראל", ש'לאליהו' אותיות 'לאליהו', לרמז שאף אליהו קנא קנאת ה' צבאות בעובדי הבעל ועשה מעשה מפורסם בקרב כל ישראל, כמו שעשה פינחס. והוא מפני שעיקר בשורת השלום שיבשר אליהו יהיה מצד שיכלה בקנאתו לרשעים המפרידים בין ישראל לאביהם שבשמים, כמו שרמז זאת הפענח רזא (שם בריש פ' פנחס) במה ש'פינחס' עולה כמנין 'יצחק', לרמז שבזכות שאחז במידת הדין שמצד פחד יצחק, שעשה פלילות עם קונו ועשה דין ברשעים, בזה זכה לשלום, שהרי כאשר יש דין למטה אין דין למעלה כמובא בכראשית רבה (כו, ו), ומתבטלים כל הגזירות מישראל.

וכמו שביארו החתן סופר (בפ' פנחס, עמוד עה) והדברי יואל (פ' פנחס עמוד קנב) שמפני שהיה נראה בקנאותו כבעל מחלוקת ומחרחר ריב לכך

ואלה יעמדו על הברכה

לעילוי נשמת

שיינא בת מיכל, חי בן סימה,

יאיר בן רחל, ראו דור דרוור בן רונית, חנינית בת שולמית,
לע"נ מו"ר הרה"ג בו ציון אבא שאול בן בניה צוק"ל

העלון מוקדש לרפואת ישועת והצלחת:

יוסף בן אלישבע הדסה, שמעון בן שרה

להקדשות ניתן לפנות בטל' 076.599.599.1

(ז, ח) שאמר רבי יהושע, מקובל אני מרבן יוחנן בן זכאי ששמע מרבו ורבו מרבו הלכה למשה מסיני שאין אליהו בא לטמא ולטהר, לרחק ולקרב, אלא לרחק המקורבים בזרוע ולקרב המרוחקים בזרוע, ולדעת רבי יהודה בא אליהו לקרב אבל לא לרחק, ולדעת רבי שמעון בא להשוות המחלוקת, וחכמים אומרים לא לרחק ולא לקרב אלא לעשות שלום בעולם, שנאמר 'הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא... והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם'. וביאר המהר"ל בנצח ישראל (פרק ג) שתהיה הגאולה על ידי משיח ואליהו, שמלך המשיח יהיה מאחד את ישראל מצד גדולת נשמתו, וכמשה שהיה כלול מכל ישראל והיו נכללים כולם בנשמתו כאחד, ואליהו יבוא לפני כן לחבר ולקשר ולסדר את ישראל כאחד, ונחלקו החכמים כיצד סדר השלום שיעשה אליהו, כל אחד כשיטתו, וסוף דבר פסק הרמב"ם (מלכים יב, ב) כחכמים, שלא להסיר המחלוקת בלבד יבוא אליהו, שהרי לפעמים אין מחלוקת אמנם גם אין שלום, אבל אליהו יבוא לעשות שלום אמת בישראל, שיהיה להם לב אחד לגמרי, כמו אבות ובנים שהם אחד לגמרי, וזוהי תכלית האחדות.

וכיון שהוא רואה את הרשעים שהם אומרים כך, לכך 'אומר לציון מלך אלהיך', ללמדך לציון ולבניה בא ישועה ולא לרשעים, באותה השעה מראה הקב"ה את כבודו ומלכותו לכל באי עולם וגואל את ישראל ונגלה בראשם, שנאמר (מִיכָה ב, ג) "עלה הפורץ לפנייהם פרצו ויעבורו שער ויצאו בו ויעבור מלכם לפנייהם וה' בראשם".

עשו שונא שלום

כי בגלות אדום עומדת קליפת עשו ומעכבת בעד השלום האמיתי, כמו שכתב המגלה עמוקות (בפ' פנחס) שלכך 'עשו' עולה כמנין 'שלום', לרמז שמהותו הוא שלום שאינו אמת, ובזה הטעה את יצחק בצידי שבפיו עד שהיה יצחק אוהבו, אבל כעת במעשה זמרי נתלבש בו ענין 'עשו' והשלום המדומה, ולבש 'פינחס' כנגדו את מידת הדין שמצד פחד 'יצחק' וחרחר עימו ריב בקנאתו לה', ובזה ירש למידת ה'שלום' האמיתי, ונעשה למליץ יושר על ישראל כל ימיו, להשכין שלום ביניהם ובין אביהם שבשמים.

והשיב לב אבות על בנים

ובזה תשכון השלום בישראל באמת, כמובא במשנה סוף מסכת עדויות

"כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה" (צפניה ג, ט)

משיעור יום ה' חוקת תשע"ז

יסורו ממנו כל קושיה וכפירה, ובכך גם יסורו כל הקושיות של חכמים בעסק התורה, כי תהיה גם להם התגלות שלימה כפי רום מעלת השגתם בתורה, וכמו שרמזו (באגרת הטיול לר"ח אה המהר"ל, סוף חלק הדרוש, אות ת, ובתו"ט עדויות ח, ז ועוד) במה שמכנה הגמרא ספק שלא נפשט 'תיקו', שהוא ראשי תיבות תשבי יתרץ קושיות ואיבעיות.

והוא מפני שאלהו הוא הממוצע בינינו לבין הגאולה ומשיח, כי משמעות משיח היא גילוי דעת השי"ת המופשט מכל תפיסת דעת גשמית, והזוכה להשגת דעת זו נכלל הוא בתורה הקדושה בשלימות, ואנו בעת הגלות שרויים במקום הקושיות והריחוק מן התורה, ואליהו הוא ממוצע בין עליונים ותחתונים (אמרי פנחס שער השבת אות מט), ולכך תחילת הגילוי לאליהו הוא אצל החכמים, בכדי שיהיה להם גילוי התורה בשלימות מתוך שלא יהיה להם כל ספק וקושיה בתורה.

ג

ולכן אצל יוסף הצדיק נאמר (בראשית לט, ב) 'ויהי ה' את יוסף', כי על אף שהיה רחוק מאביו וממקום תורה וקדושה וטהרה, ולהיפך היה שרוי במקום מרוחק מאוד מאוד בתוך טומאת מצרים, ועם כל זה היה יכול להשאר בסמיכות אצל השי"ת והיה השי"ת קרוב אצלו ביותר. והוא מפני שהיה יוסף מחפש תמיד את גילוי התורה במקומו ומדרגתו, ועל אף שמפני שירד מטה למצרים לא היה יכול לכאורה לבוא על ידי התורה לעשות לו שם וגדולה, עם כל זה היה נאמן לתורה כפי שמקומו ודרגתו, ובזה המשיך את אורה להאיר לו במקומו, כדי שיוכל להשאר בדבקות ותפילה לפני השי"ת ללא הפסק. ולכן היה יוסף הצדיק שלם בלשון הקודש כמו שאמר רבי חייא בר אבא בשם רבי יוחנן במסכת סוטה (בדף לו ע"ב), כי היו כ"ב האותיות מאירות אצלו בשלימות, ויכול היה להיות בשמחה ובקרבה לתורה גם במקומו במצרים.

ד

ובזה נשפע באדם דרך התפילה לפני ה' ב"ה, כי כאשר אין לאדם

א

כל מה שמצפים אנו לגאולה הוא רק בכדי שנזכה להתגלות התורה, שמחכים אנו לאותה הנשמה, היא נשמת משיח, שתביא ותחזיר לנו את התורה, ואין לנו חפץ במשיח אם לא בכדי שישבי לנו את התורה. וכל שהציפיה למשיח אינה בעבור גילוי הנשמה שתשיב לנו את גילוי פאר ואמיתות התורה, אין זו ציפיה על אמיתות הגאולה וגילוי כבודו יתברך, כי כל המשמעות של ריחוק הוא מה שנתרחקנו מהתורה, נתרחקנו מגילוי כבודו ומהרחמים על שכינתו וכבודו יתברך המתגלים בתורה, ומפני כך אין חמלה ורחמים של הבריות אחד על חברו.

שמה שיש ריחוק מן התורה ומהבנת התורה אינו משום שיש לאדם פגם או שהוא חייב כלפי שמיא, אלא מפני שאין לו את התגלות התורה במקום והמדרגה שלו, ולכך גם כאשר הוא לומד ועוסק בתורה, אם אין התורה מתגלית במדרגתו, נסתם ממנו אור התורה, ולכך קשה עליו הלימוד, ואינו מבין את התורה, ומפני כך אינו נקשר בה באהבה ומסירות. וכאשר אין האדם מבין את התורה, ויש לו בה קושי עד אשר מתרחק מהלימוד, נסתם ממנו אור התורה עד שיכול להגיע לכפירה. והוא כלל, שכל הכופר בתורה או בדברי חכמים הוא משום שאין התגלות התורה למקומו ומדרגתו כלל, והכל הוא מתוך שרחוק הוא ביותר מאותה הנשמה המגלה לכל ביאורי התורה עד למקום ומדרגת האדם.

כי משמעות של ביאור התורה היא שמגלה לו התורה את האלהות שיש בכל פרטי הבריאה, וכל חיי האדם וכל מה שרואה נעשה אצלו לחלק בלתי נפרד מהתורה הקדושה, היינו שיש התגלות התורה במקומו ומדרגתו, עד שיכול להכיר באמיתת התורה ויכולתו לקיים ולעשות אותה בכל מדרגה בה הוא נמצא.

ב

ולכך כאשר נזכה להתגלות משיח הכולל לכל מבארי התורה ולהתפשטות נשמת רעיא מהימנא בכל הצדיקים מבארי התורה, תתגלה מידת הרחמנות שגילו והמשיכו לרחמי השי"ת עד למטה למטה לכל מדרגה ומדרגה, וכאשר יהיה גילוי התורה לכל אדם

אור התורה שלא תאיר במקומם, עד שלא יכלו לגלות רחמים אחד על חברו ונעשה בהם פירודים, כי נסתרו מהם כ"ב האותיות ולשון הקודש, אך לעתיד שתתגלה התורה ישוּבו גם כל הגויים לידע את הבורא כנאמר 'כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה'.

י

וענין זה תלוי בנשמת משיח, כי כאשר תתגלה אותה הנשמה יהיה גילוי של התורה לכל אחד במדרגתו, שהם גילוי של רחמים גדולים, ובזה יתכפרו כל עוונותיו של האדם, ואז תהיה התפילה נקייה מכל סיג ופגם, וכענין 'שפה ברורה', כי לא תהיה אחיזה לחיצונים בתפילה, שלא יתערבו מחשבות זרות בתפילת האדם, וכל תפילתו תהיה לתכלית המלכה להשי"ת.

והוא כמובא בדברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער מב, ב) שבסדר השתלשלות העולמות ישנם ארבעה מדרגות, כנגד ד' אותיות הוי"ה, והם נשמה גוף לבוש והיכל, והנה התגלות הנשמה המגלה את התורה היא כנגד החכמה והאות י', שעל ידה באה הכפרה, כענין שכתוב (משלי טז, יד) "ואיש חכם יכפרנה", שמצד גילוי החכמה יתכפרו כל עוונותיו של האדם ותעשה נשמתו קודש קדשים מצד מדרגת עולם האצילות כמו שאמר הרעיא מהימנא בזוהר כי תצא (בדף רפב ע"ב), ומתוך כך יתפשט גילוי התורה לכ"ב אותיות שהם שלמות לשון הקודש, והוא כנגד הבינה והאות ה', והוא כנגד הגוף שיתקדש גופו להיות קודש כמו שאמר הרעיא מהימנא (בזוהר שם), ובזה כל תורתו ותפילתו ועבודתו בתורה ומצוות יתפכו להיות לו ללבושים קדושים, וכנגד האות ו' שהיא המשכה וגילוי בפועל של כל קיום התורה בעולם על מנת לגלות מלכותו יתברך. ודרך משל אם יהיו לאדם בגדים יקרים מאוד ועדינים מאוד מצד יקרותם ואומנותם, אם ילך במקום שיש בו קוצים וכיוצא, הרי שילבש עליהם מעיל עב, ובזה הוא שומר על בגדיו, וכעין זה עבודת האדם בתורה ומצוות גשמיות, שהם משמרות את פנימיות תורתו והדבקות שלו בכ"ב האותיות שלא יפגמו מן החיצונים. והנה בכל זה נעשה מדרגת בית, היינו מקום להשרות בו שכינתו יתברך בלא שתהיה אחיזה לקליפה כלל, ובזה יסורו כל אחיזת החיצונים מירושלים עיר הקודש, ותהיה מוכשרת לקיים בה הכתוב (ישעיה נה, ז) "כי יבתי בית תפילה יקרא לכל העמים".

י

והדרך שיוכל האדם להתקרב לדרך קדושה זו שגילה יוסף הצדיק וכל הצדיקים מבארי התורה, שתהיה התורה קרובה אצל האדם לקיים לכולה במדרגתו כאמור, הוא על ידי תפילה ותשובה בהתלהבות ובתחנונים ובאמת לאמיתו, ובזה זוכה האדם לעורר את כ"ב האותיות לבוא אצלו להיות ללבוש שיגן וישמור עליו מכל אחיזה ופגם ומרצון אחר מלבד לה' ב"ה. כי הנשמה היא כנגד גילוי התורה, שכפי שכל עוד רוח חיים באפיו מאירה הנשמה תמיד על האדם, כן כנגד זה מאירה התורה תמיד על האדם למדרגתו ומקומו, אמנם כדי שתצטייר בכ"ב אותיות, צריך לעורר הלב העליון שממנו ציור האותיות להאיר למטה לכל המדרגות עד למדרגתו שלו.

והתעוררות הלב העליון הוא על ידי תפילה ותשובה בחמימות גדול, ולזה יבוא האדם על ידי שידע ויתבונן שבא להתפלל בתפילה ולעסוק בוידוי ותשובה מתוך שכלו כל הקיצין, ואין לו כל דרך להנצל מלבד התשובה והתפילה שעומד בה עתה, ויתבונן שאין לו כל דבר עצה ודרך ומחשבה כיצד יוכל להנצל מהריחוק מן התורה ומהאמת. ומלבד זאת יחשוב ויגמור בדעתו עוד שזו

התגלות התורה במקומו, בא מתוך כך לכדי ריחוק ועיצבון וייאוש מן התורה ומאמיתותה, ובזה נסתרים מהאדם דרכי התפילה. כי אם היה לאדם אמונה וידיעה שלימה בתורה, היה יכול להתפלל באמת לפני השי"ת, ומה שאינו יכול להתפלל הוא מפני הקושיות והריחוק מהתורה, אך כאשר יתגלה משיח, תהיה התורה ברורה לכל אחד ואחד, ומתוך כך גם התפילה תהיה מגולית לאדם.

וזהו שכתוב בצפניה (ג, ט) על ימים אלו "כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד", וכנוסח שתיקנו חכמים על המלאכים האומרים קדושה שהיא 'בשפה ברורה ונעימה'. כי מפני שיהיה אז גילוי שלם לכל כ"ב אותיות התורה, תהיה התפילה קרובה וסמוכה אצל כל אחד להיות דבוק על ידה בבורא ב"ה, שהרי כל מטרת התורה היא שנבוא להכיר בגדולת הבורא יתברך וגילוי מלכותו, שזהו על ידי התפילה, וזהו כל מטרת גילוי התורה במדרגת האדם ובמקומו, כי אין מטרת עסק התורה להביא את האדם להיות גדול רם ונישא, אלא כל עניינה הוא שיכיר האדם באפסיותו מחד ובגדולת הבורא ב"ה מאידך, ויבין וידע שהגדולה היא לבורא יתברך לבדו, וכאשר יש לאדם קשר לצדיקים מבארי התורה ואחוזו הוא בדרך התורה שמגלים, הנה אז כל תורתו היא בכדי שיבוא לידי ענין גילוי מלכותו יתברך.

ה

ולכך כאשר היה יוסף הצדיק במצרים יכול היה להיות דבוק תמיד בתפילה כמובא בתנחומא (וישב ח) ובבראשית רבה (פו, ה) שהיה מלחש תמיד בתפילה, וכמו שברכו יעקב (בראשית מח, כב) "ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך", שהוא כענין 'ולעבדו שכם אחד' (צפנת פענח פ' שמות), שהוא שלמות גילוי התפילה כאמור. כי מתוך שהיה דבוק ביעקב תמיד, והיה חפץ בביאור התורה ללא פניה כלל, וללא תחרות וקנאה, כי לא היה לו במצרים עם מי לבוא לתחרות וקנאה כביכול בעסק התורה, ולכך היה יכול לגלות רחמים על אחיו ועל כל הנבראים.

כי בדבקותו בתורה היה יכול לגלות תמיד את הרחמים, ולכך היה מעלה יוסף תמיד את השכינה, וכמו שאמרו במסכת סוטה (בדף יג ע"א) שב' הארונות, של יוסף ושל שכינה, היו מהלכים זה עם זה עם ישראל במדבר, והוא מפני שביוסף ודרכו תלויה עליית השכינה וגילוי התורה, שעל ידו היה גילוי התורה לישראל במקומו והיו עובדים בדבקות לה' ב"ה, וכמו שנסמכו הפסוקים ביהושע (כד, לא-לב) "ויעבוד ישראל את ה' כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים... ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם חלקת השדה אשר קנה יעקב", שמכח שהיה יוסף השלם בלשון הקודש בסמוך אליהם, היו יכולים לעבוד לה' ב"ה, וכענין הכתוב 'לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד', שלא היתה אחיזה לחיצונים בתפילתם, והיו יכולים לכוון את תפילתם לשם כבוד ה' ולמען בנין בית ה' וגילוי מלכותו.

כי משמעות הכתוב 'לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד' הוא בהיפך מדור הפלגה, שעל אף שהיו יודעים ביחודי השמות בלשון הקודש וכ"ב אותיות התורה כמובא בליקוטי תורה להאריז"ל (כפ' נח), עם כל זה היתה אחיזה לחיצונים בכל עבודתם, כי לא היה להם חפץ בקרבת אותה הנשמה שתביאם לגלות את התורה על מנת לבוא מכך לתפילה וגילוי מלכותו של הבורא, ולכך חפצו לבוא על ידה לעשות להם שם וגדולה בכל הארץ, וליקח לכל כ"ב אותיות התורה לצורך מלכותם, ובזה פגמו באותיות התורה ולשון הקודש שלא היתה על מנת שיבואו לתפילה בשפה ברורה, וניטל מהם לכל

ערוך (או"ח סי' צח סעיף ד), ובעיקר בענין הברכות שמזכיר את שמו הגדול, ששורש לכל גילוי התורה הוא שמו יתברך, וראוי שיהיו אז ידי האדם נקיות, כמו שאמר רבי יהודה בזוהר בלק (כדף קפו ע"א) שהמברך בידיים מזוהמות מתחייב מיתה, וזהו מפני שמנתק עצמו משורש כ"ב האותיות והלב העליון כאמור.

וכאשר נוהג האדם בדרך ארץ כלפי כ"ב האותיות, כגון שידיח פיו קודם שמברך כמובא בשולחן ערוך (או"ח סי' ד סעיף ז) וכמו שכתב בבית יוסף (בסוף סימן ד') בשם האבודרהם (דיני נט"י שחרית) שהוא מפני שצריך להזכיר את השם הגדול בקדושה ובטהרה, הנה בזה יאירו בו כ"ב אותיות חזרה למקומו, ובכל הברכות ממשיך עליו את ההשפעות של כ"ב אותיות התורה, ובלבד שיגלה ויראה יוקר וכבוד גדול לאותיות התורה, ולא יעשה מלאכה בעודו מברך כמובא בשולחן ערוך (או"ח סי' קפג סעיף יב ובסי' קצא סעיף ג), ובכל זה מעורר את הלב העליון לצייר אצלו את כ"ב האותיות לטובה להשפעות וברכה.

וזהו שנאמר בתפילת חנה (בשמואל א' א, יג) "וחנה היא מדברת על לבה", שהייתה מעוררת הלב העליון להושיעה, כי היתה חנה מתפללת בדבקות מתוך התבוננות שאין לה דבר היכול להושיעה מלבד תפילה זו לבדה, והיתה מתפלל כאילו זו תפילתה הראשונה והאחרונה כאמור, ובזה היתה תפילתה שפה ברורה העולה עד הלב העליון, להושיעה ישועה שלימה ואמיתית.

התפילה היא האחרונה שיתפלל בחייו, ויתחדש בה בכל מה שמוציא מפיו כמו שהיא תפילתו הראשונה לפני השי"ת, ותפילה כזו מעוררת את הלב העליון ליתן לאדם עוד ועוד תפילות ודבקות כתפילה זו. כי בתפילה זו אין אחיזה לקליפה, והיא מעלה ומגביה את האדם למדרגת גוף שהוא כענין 'קודש' כאמור, ובזה ימשך עליו ציור כ"ב האותיות לפי שורש נשמתו, עד שיהיה בו יכולת וכח גדול לקיים לכל התורה והמצוות באופן שימשיכו לו לבושים קדושים בלא שיהיה לו פגע כלל, ויוכל לעבוד להשי"ת ללא פניה. והעיקר בזה הוא, שיוכל להמליך להשי"ת בשפה ברורה, ותהיה תפילתו שלימה.

ח

ועיקר מה שצריך האדם לבוא למדרגה אמיתית היא שיבוא למחשבה על ירושלים עיר הקדושה, כי כל עוד שיש בה אחיזה לקליפה בבתי עבודה זרה, אין יכול האדם לבוא לשלימות או לחשוב משלימות. כי הנה כאשר יחשוב האדם מה הוא בחר בחייו ומה היא מטרתו ורצונו בא בזה לכדי חיסרון, שכל עוד לא בא לידי כך הרי שהוא בחיסרון, ואם בנוגע לכל אדם כך, על אחת כמה וכמה שכאשר בחר לו ה' ב"ה, אדון השמים והארץ, מטרה ורצון בבריאה שברא לשרות ולהיות בתוך ירושלים, וכמו שכתוב (מלכים א' יא, לו) "בירושלים העיר אשר בחרתי לי לשום שמי שם", הנה עצם הכתוב הזה צריך להביא את האדם לרעדה גדולה, שירעשו סרעפיו איך יכול הוא לחשוב מרצונותיו ולא להתבונן בכל יום מה נעשה עם רצונו ובחירתו ומטרתו של מי שעשה את השמים ואת הארץ, וכל שכן כאשר הדבר הוא להיפך, שיש בה עבודה זרה וקליפה ובזיון התורה.

וכל זה הוא מפני שחסרים אנו את הלבוש לכ"ב אותיות התורה, ומזה באים כל הצרות והאסונות בעולם. כי כל הטובות שבעולם כלולות בתורה, וגילוי התורה בשלימות עד שמצטיירת בעולם נעשה בבית המקדש, וממנו נמשכות כל הטובות וההשפעות לעולם, וכאשר אין גילוי לנשמות הצדיקים, וכל שכן כאשר מסתירים את אורם ומגביהים את הרשעים ונותנים מקום ואחיזה לסמא דמותא, שהיא תורה שמטרתה להתגדל בה, וכדור הפלגה, ואת יוסף הצדיק ודרכו ותורתו שמים בבור, הנה בזה נפגם אות ברית קודש שהיא האות ו', ואין לבושים לירושלים, ואין יכולים לבוא למדרגת בית והשראת השכינה. אך כאשר יהיו מעובדי ה' נאמנים שיעסקו לחשוב על רצונו יתברך ועל בחירתו בירושלים, ותהיה כל תורתם על מנת שיוציא הקב"ה את ירושלים מאחזת בתי העבודה זרה ומהקליפה, מתוך הכנעה ותפילה מעומק הלב באמת, הנה בזה יגלו את הנשמה וכלל ביאורי התורה לכל ישראל, ויוכלו הכל לבוא ולהתפלל לפני השי"ת, כענין הכתוב 'כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה', שזוהי תכלית בית המקדש להיות ל'בית תפילה'.

ט

והדרך בפשטות לבוא לקבל את התורה במקומו ומדרגתו הוא על ידי קיום העצות של חכמים בפשיטות, ובכל ענין הברכות שמברך האדם בכל יום, יכול הוא להיות נכלל בכל קיום התורה והדבקות בכ"ב אותיות התורה. ותחילת הכל היא כוונת האדם בברכת התורה שצריך להזהר בה מאוד, ויתחנן ויבקש בה על גילוי התורה, והדבר השני הוא שישמור את בגדיו בנקיות בעת התפילה כמובא בשולחן

לתיקון הראיה

(מתוך 'תפילה לשלמה לטור')

רבונו של עולם, אבי אב ורחמן, מלא רחמים, זכני לשמר עיני בקדושה וטהרה, ומחל וכפר לי ברחמיך על כל פגמי עיני. בין מה שפגמתי בגלגל זה ובין בגלגלים אחרים, ולא אצטרך להתגלגל הלילה בעוף הנקרא 'ראה', אלא תזכני ברחמיך הרבים לתקן פגם העינים בשלמות נוכח קדשת עיני משה רבנו בן עמרם ויזכר. שתתקם בי 'עין תורת עין' ויהיו נקלות עיני בעיניו בשלמות שאין שלמות אחריו, ובכוחו תתקן לי תקן העינים בשלמות, ויהיו עיני קדושות וטהורות.

אנא רחמן, השפע נא על עיני ברחמיך ותסדך קדשה עליונה, ותתקן עליהם את קדשת לחות הכהנים, ובכל עת ורגע יהיה נגלה לנגדם קדשת עת מתן תורתך, ועשרת דברותיה, וכל אשר קרבתי ועשית עמנו על הר סיני. בקדש עמו ישראל, טהר וקדש את עיני בקדשת הנעם העליון, ואזכה ששקך הקדוש ע"ב (ירד ה' וי' ה') 'צטרף בהם ככל עת ורגע, ויקם בהם הקדוש' 'הנה יי רכב על ע"ב קל' (קל עולה כמנין עין). שתתקן עליהם ויהפכו לכפא קדוש, ותתקן בהם נוכח שמוך קדוש זה את קדשתך העליונה ואת סוד ההשפחה העליונה, ותשגיח עלי ברחמים ורחמים, ותשרה השכינה על עיני ועל כלי, ואזכה לחיות כנעם יי ולבקר בהיכלו.

אמן נצח סלה ועד.

כל הזכויות שמורות למכון ים שלמה | 02-376-3787 | contact@yamshlomo.co.il

קחו חלק במפעל הקודש

המעונינים להצטרף למערך הרכזים ברחבי הארץ והעולם ולחלק מידי שבוע את גיליונות הקודש באזור המגורים וכן לתגובות הארות והקדשות בעניני העלון ניתן לפנות
076.5995991 או במייל: m.yam.shlomo@gmail.com
 לקבלת הגיליון במייל ניתן לפנות לכתובת: alonim.yanuka@gmail.com